

Négy

„Miből van négy?” – kérdezted tőlem váratlanul egy téli hajnalon. Azt hittem, még javában alszol, és én melletted könyököltem az ágyban, megengedve magamnak azt a ritka fényűzést, hogy percekig nézhetem arcod tejes félhomályát, és egyikünk se jön zavarba közben. Ki sem nyitottad a szemed, úgy tetted fel spontán és természetesen a kérdést, mintha megérezted volna, hogy ébren vagyok, és sóváran bámullak. Fogalmam se volt, mire célzol, de belementem a játékba, és azt se tartottam kizártnak, hogy nem is ébredtél még fel egészen, ezért kimondtam az első gondolatot, ami eszembe jutott. „Például nekünk kettőnknek összesen négy kezünk van, négy lábunk, négy szemünk, és így tovább, igaz ez minden páros szervünkre és porcikánkra.” Hallgattál, én meg arra gondoltam, miért is nem inkább azt mondtam, hogy páros tervünk és porcikánk, mert ilyesmivel is szórakoztunk néhanap, egészen kiforgattuk és alkatrészeire szedtük a nyelvet és a szavakat, anagrammák és palindromok, kénrímek és asszonáncok, ezek voltak rögtönzött játékaink, ha a világ fontos kérdéseit már letudtuk, és csipkedtük és csiklandoztuk egymást tréfáinkkal, mintha kifogyhatatlan lenne bennünk a jókedv és a formai ihletettség. „Volt egyszer egy macskám – folytattam -, annak egymagában négy lába volt. Négy tétele van a szimfóniának, és hajnali négykor nyit az a füstös kis kocsmá a pályaudvaron, ahol még mindig kapni sósorszeszt. Négy alapszín van és négy őselem. A Nulladik Változat zenekar negyedik albumának a címe az, hogy négy. Ellenben a Portishead harmadik lemezének a címe az, hogy harmadik. Négy van égtájból, muskétásból és évszaktól is.” Talán így folytattam volna tovább, de ekkor kedvesen megszorítottad a kezem, hogy hallgassak el végre. Azt mondtad: „Az álmom arról szólt, hogy négy.” „De mi négy?” – kérdeztem. „Hát ez az.” – felelted. „Nem tudom elmagyarázni, mert... hiszen egy álom volt. Valahogy olyan ez, hogy működik benne egy jelleg, nem konkrét dolog, egyáltalán nem, tehát nem azt láttam, illetve éreztem, hogy valamiből négy darab van, még ezt a számot se láttam sehol, de az álomban biztos voltam benne, hogy van ez a négy, mint jelleg, mint minőség, igen, nem mennyiség, hanem minőség. Ilyesmi...” „Mint ahogy valami hideg vagy meleg?” „Igen. Vagy sűrű vagy ritkás. Úgy voltam ebben a négyben, mintha egy éghajlat hatása alatt lennék. Egy atmoszféra volt, egy érzés, de a legnehezebb benne, hogy egyszerre volt ez a négy bennem és körülöttem is. Jaj, képtelenség elmondani...” Morcosan megráztad a fejed, én meg hátrasimogattam a hajad, és tetszett, ahogy méltatlankodsz. „És milyen érzés volt, inkább jó, vagy inkább rossz?” Kinyitottad a szemed, majd hosszan, némán rám néztél, mintha kutatnál valamit bennem. „Nehéz erre válaszolni. Azt hiszem, inkább rossz volt. Volt benne valami titkos, valami szorongató erő.” Elhallgattál, és tudtam, hogy nem akarsz többet beszélni a dologról. Hamarosan megkávéztunk, cigarettáztunk, aztán ahogy lenni szokott, mindenki ment a dolga után.

Így alakult ki ez velünk, mikor már annyira kívántalak, hogy szinte belefájdult a testem, és a

térdem folyton csak remegett, rendszerint felhívtalak, hogy találkozzunk. Te sosem kerestél, mindig hagyta, hogy én kezdeményezzem találkáinkat, de engem ez nem zavart, mert mindig bőségesen megjutalmaztál, ha elmentem hozzád, vagy ha az utcán összefutottunk és akadt pár ráérős óránk a lakásod közelében. Kevés, könnyen betartható szabály szerint éltünk. Voltak meghatározott napok a héten, mikor munka után táncórára jártál, vagy hosszúnapos voltál a munkahelyeden, és hetente kétszer a barátnőiddel töltötted az estét a belvárosi kávézók egyikében, ahol daiquirit vagy martinit iszogattatok. Ezeken a napokon elfoglaltam magam, néha olyan jól, hogy eszembe sem jutottál, és volt elegendő munkám is, amibe beletemetkezhettem. A hét vége felé már erős vágy támadt bennem, hogy lássalak, hogy vadul megérintselek, és élvezzem odaadó viszonzásod. De olyan is előfordult, hogy el kellett utaznod, alapján véve elég sokat utaztál, s ilyenkor kiesett egy-egy hétvége, ami csak fokozta vágyakozásomat. Egy rendkívül vékony sávon egyensúlyoztuk ki viszonyunkat. Igyekeztünk elkerülni a hosszú együttlétek hamar beálló unalmát, ugyanakkor a külön töltött időt addig feszítettük, hogy ha találkoztunk, alig bírtuk kielégíteni éhségünket egymással. Sosem beszéltünk róla, mi ez az egész közöttünk, gyanítom, kényelmetlen kérdésekkel szembesültünk volna, és mi inkább maradtunk a szótlan egyetértésben, hogy elég, ha kívánjuk egymást, és éljük mellette saját életünket. Nem gondolkodtunk a közös jövőn, semmi szükségét nem éreztük, hogy a dolgokat agyonbonyolítsuk, s holmi kötelezettségeket vállaljunk egymással szemben, melyek idővel valószínűleg megfojtották volna jöttment szabadságunkat. Néha főztél nekem, jó voltál a konyhában is, és azzal szórakoztál, hogy képeslapokat küldtél a címemre csupa buja szóval teleírva, és neveltél, ha elképzelted az irigykedő postás arcát, ahogy kézbesítés előtt a soraidba pillant. Ha szabadnaposak voltunk, olykor elmentünk egy hangversenyre, és ilyenkor mindig csodálattal adóztam arcodnak, hogy mennyire finom és mély vonásokra képes, ha meghatódsz, mert a muzsikának helyet adott a szívedben, ott, ahol nem tudtam, megférek-e én is, mert ilyesmiről sem beszélgettünk soha. Én magam, azon túl, hogy menedéket és örömet találtam testedben, igyekeztem távolságot tartani a tolakodó érzelmektől. Ha veled voltam és egymásba omlottunk, néha felfedezni véltem a ragaszkodás gyermeki érzését magamban, de amint ajtódon jóllakottan kiléptem, rögtön ezer más gondolat támadt bennem, és könnyedén megfeledkeztem a hiányérzetről.

Egy napon, dél körül járt az idő, otthagytam az irodát, hogy a közeli pékségben valami harapnivalót szerezzek. A sétálóutca felé fordultatok rá éppen, te, meg az a szörnyen öltözött köpcös fickó. Emlékszem, a fekete kosztümöd volt rajtad, és ez a nálam szemmel láthatólag fiatalabb alak, befőttesgumival összefogott, hosszú, zsíros hajával, bakancsban, barna bársonynadrágban és egy ütött-kopott sportzakóban úgy mutatott melletted, mintha egy bizományi áruházból kölcsönözted volna ki. Megálltam a pékség előtt, és bevártalak titeket. Nevetve köszöntél, de csak karomat érintetted, csókot nem adottál. A pasas nyílt szánakozással vizsgálta öltönyömet és drága cipőmet, én meg úgy tettem, mintha észre sem venném. Némi erőltetett társalgás után végül bemutatott minket egymásnak, azt mondtad, valami költő, és én akkor már mindent értettem. Mindig is vonzottak téged ezek az elcsesztett, álentellektűel figurák, festők, írók, zenészek, akiknek rendszerint te fizetted a kávé és a konyakot, ők meg cserébe a nyakadba suttogtak mindenféle verssorokat, és ingyen színházjegyeket dugdostak szoknyád alá. Néztam, ahogy cigarettával kínálod, előbb őt, s csak azután engem, mintha nem tudnád, én nem szívok ilyen vékony vackot, és időhiányra hivatkozva inkább elköszöntem. A pékségben

gyorsan kiszolgáltak, az utcára léptem, és láttam, ahogy távolodtok, és a költő beléd karol.

Otthon, szokásommal ellentétben eltöprengtem egy kicsit az érzésen. Olyan volt, mint egy felszíni sérülés a bőrön, amit az ember vizes zsebkendővel letisztogat, majd öntudatlanul addig nyomkod, míg a fájdalom megerősödik, és vére újra kiserken. Merőben új dolog volt ez számomra. Még néhányszor láttalak benneteket együtt, és gyakran meséltél is róla, sőt, egyszer a fickó verseskötetét is a kezembe nyomtad. Ásítóztam, és érdeklődtem, hogy tényleg ennyire jó fej ez a pasas, erre az ölembe ültél és neveltél, aztán csókolózni kezdtünk, és közben a hajamat cirógattad. Volt úgy, hogy felhívott téged a jelenlétemben, és olyan is megesett, hogy már negyed órát cseverésztetek, a levesed pedig teljesen elhűlt. Pénzt dobtam az asztalra, és otthagytam az éttermet. Még aznap este feljöttél hozzám, és pislogva megkérdezted, mi volt ez az egész. Ha én azt tudnám, gondoltam, és mindkettőnknek töltöttem egy jó adag vodkát. Úgy zajlott minden, ahogy máskor is, tíz perc múlva elnyelt bennünket az ágy. Akkor este, miután elaludtál, lassan lehúztam rólad a takarót, és megpróbáltam elképzelni mások kezét és száját a tested legörültebben feltárulkozó részein. Furcsa érzés volt, később kimentem a konyhába cigarettázni.

Az álmod után, amiben azt érezted, hogy a négyes szám éghajlata alatt vagy, napokig nem találkoztunk. Elég sok munkám gyűlt össze, de még így is ki tudtam volna spórolni egy szabad estét. De nem akartam. Ezt sem értettem egészen, folyton rád gondoltam, és kínzó vágy horgadt bennem érintésed után, mégis úgy véltem, jobb, ha égünk még egy kicsit egyedül, annál édesebb lesz a következő alkalom. Késő éjjelig virrasztottam, nem jött szememre álom, pedig egy üveg vörösbort is lehajtottam unalmamban. Megtaláltam a könyvet a polcomon, amit korábban számtalanszor elcsentél tőlem, s amit aztán persze mindenféle rúzsnyomos, parfümös papír kíséretében mindig visszaküldtél nekem. Ha ilyenkor felhívtalak, ravaszul faggatózni kezdted, hogy mit hozott a posta. Mindig neked akartam ajándékozni ezt az egyébként pocsék, romantikus lektűrt, de te jobban szeretted, ha magad szerzed meg, hogy játékaiddban folyton új izgalmakat keress. Nem tudom pontosan, mi vitt rá, de másnap nehéz ébredésem után úgy határoztam, jó ürügy lesz, elviszem hozzád a könyvet, úgyis hosszúnapos leszel, tehát csak dél tájáéknál indulsz dolgozni. Szándékosan nem telefonáltam előtte, talán azt reméltem, még az ágyban találalak, és comboddal köszönöd majd meg figyelmességem.

Csak sokára nyitottál ajtót, és arcod olyan volt, mint egy tinilányé az első nőgyógyászati vizsgálat előtt. Kifuthatott belőled a vér, nem is ellenkeztél, ahogy beléptem és a könyvet a kezédbe adtam. Rövidnadrág volt rajtad, és az ujjatlan hálórúha, amit oly sokszor fejtettem már le rólad. A nappali felé vezető folyosón egy alakba botlottam, mindketten kissé hátrahőkölünk. Fiatal, jóképű gyerek volt, csupasz mellű, csapott farú, épp a mosdóba igyekezett egy szál farmerben. Olyan ijedséget fedeztem fel rajta, hogy rögtön négy centit nőttem tőle. Éreztem, hogy megfogod a kezem, és a konyha felé húzol. Biccentettem a másiknak, és mentem utánad, felesleges lett volna bármit is mondanom. Leültél velem szemben, rágyújtottunk.

Kétségbeesetten kerested a tekintetem, de én valami hirtelen rám szállt derű miatt egyre csak a konyhád csempéit pásztáztam, és ütemesen mozgott kezemben a cigarettám. A látszólagos nyugalmam mögött kapkodva kerestem magamban egy vállalható, konkrét álláspontot, egy biztos talapzaton álló ítéletet, amivel a helyzetet a képtelenségek és a közönyös valóság közt elhelyezhetném. Még mielőtt megszólaltál volna, rájöttem, hogy semmi jogom nincs itt lenni, egyáltalán semmi szemrehányást nem tehetek neked, mert magam is a cinkosod lettem ebben az életben, a passzivitásom és a távolságom eszközeivel én bátorítottalak némán, hogy ilyen és olyan kutatásokba kezdj, hogy ferde utcákba, izgalmas kereszteződésekbe hajts be nagy sebességgel, és kísérletezz vele, mennyi törődést, mennyi szerelmet bír el a szíved, mennyi vágy marad csillapítatlan testedben, és hány véka csömör fészkel már hajlataidban, ezekben a pompás zugokban, melyeknek annyian már a csodájára jártunk.

Térdemre tetted a kezed, rád néztem, arcod meglepően nyugodtnak tetszett, mintha hirtelen visszanyerted volna méltóságodat. „Jó barátom, évek óta. Fotós. Megkért, hadd készítsen rólam néhány felvételt.” Egy kenyérmorzsát figyeltem az abroszon, és nem szóltam egy szót se. Szemed azt súgta, további magyarázatot ne is várjak tőled. Nyugodtan elszívtam a cigarettámat, és felálltam. Mintha teljes egyetértés lenne közöttünk, úgy kísértél vissza az ajtóhoz. A fickó addigra már felöltözött, egy Che Guevarás poló volt rajta. Szelíden a falnak dőlt, te némán odamentél hozzá, ő lopva rám pillantott, majd elkapta a tekintetét és megpróbált megcsókolni téged, te meg kissé elhúztad a fejed, így az arcodat érte csak a szája, és ez a mozdulat, azt hiszem, mindannyiunknak nagyon sokat elárult rólad.

A lépcsőházban megálltam, visszafordultam, és megszorítottam a kezed. Lehalkított hangon még annyit mondtam: „Emlékszel még az álmodra a négyről? Talán csak annyit tesz, hogy legalább négyen benne vagyunk már ebben a kárhozatban, és mindaddig égünk és enyészünk, míg végre valahára választani nem tudunk. Talán ez a kétség, a megállapodottság teljes hiánya, ez a mi közös éghajlatunk.”

Búcsúzóul még egy pillantást vetettem rád, összezavart szemedre, kócos hajadra, melledre és csupasz lábadra, és mélyen elszégyelltem magam, hogy megint megkívántalak.